

آینه

انتخاب

از پالرمو تا سیدامامی

● درگفت‌وگو با علیا جنیدی، معاون حقوقی رئیس‌جمهور؛ با دستور رئیس‌جمهور کمیته‌ای برای پیگیری این‌ موضوع (درگذشت کاووس سیدامامی) تشکیل شد و مسئولیت آن را نیز آقای وزیر کشور به عهده گرفتند. در این کمیته تقسیم کاری انجام شد و هریک از اعضا مسئولیت‌ها و تحقیقاتی را به عهده گرفت. ملاقات با اعضای خانواده و دوستان نزدیک مرحوم سیدامامی به عهده من گذاشته شده است... هریک از فرزندان، همسرشان یا دوستان نزدیک که اظهار تمایل کردند را دیده و حرف‌های‌شان را شنیدم... برای ما مهم بود که بدانیم شرح واقف از منظر کسانی که از نزدیک با آن درگیر بودند، چیست، دغدغه‌ها، نگرانی‌ها و درخواست‌های آنها برای ما اهمیت دارد. آقای رئیس‌جمهور در چارچوب قانون اساسی و مسئولیتی که در اهتمام برای اجرای قانون اساسی دارند، بررسی این موضوع را جزء مسئولیت‌های خود دیدند و از ما خواستند که گزارشی تهیه کنیم. این کار نیز در قالب کمیته‌ای زیر مجموعه قوه مجریه انجام می‌شود... اولین دیدار یکی، دو هفته بعد از فوت ایشان با فرزند و دوست خانوادگی ایشان بود. بعد یکی از دوستان نزدیک و در سال جدید نیز همسر و دوست خانوادگی ایشان را دیدم.

ایران

اروپا مصمم به حفظ برجام است

در گفت‌وگو با البستر برت، معاون وزیر خارجه انگلیس؛... مذاکرات بر سر امضای برجام برای نیل به هدف خاص و مشخصی انجام شد و آن برخورد با هرگونه حرکت بالقوه به سمت سلاح هسته‌ای بود. از طریق برجام به این موضوع به خوبی رسیدگی شده است. با وجود این، همواره این موضوع درک می‌شد که این توافق‌نامه در پوشش تمامی مسائل‌کی که ایران با آنها مواجه است و متوجه کشورهای دیگر می‌شود موفق نبوده است. این مسائل به خوبی شناخته شده هستند. اما خود این‌ توافق‌نامه و پایبندی به اجرای آن همچنان بسیار ضروری باقی می‌ماند. انگلستان بر این باور است که ایران به اجرائی تمامی مفاد این قرارداد مشترک پایبند بوده است. بنابراین، ما به سختی در تلاش هستیم تا تمامی شرکای خود را متقاعد به باقی‌ماندن در این توافق‌نامه در آینده کنیم... ما در حال ادامه تلاش‌های خود برای متقاعدکردن شرکایمان در ایالات متحده هستیم تا این اطمینان را حاصل کنیم که پایبندی به اجرای برجام ادامه خواهد یافت.... ما احمق نیستیم و موقعیتی را که آمریکا در آن قرار دارد درک می‌کنیم... می‌توانم به شما و خواندگانتان این اطمینان را بدهم که دولت انگلیس به سختی در حال کار برای نگه‌داشتن دولت آمریکا در برجام بوده است. امیدواریم که آمریکا از برجام بیرون نیاید. اما بسیار مصمم هستیم که خود به این توافق‌نامه پایبند بمانیم و با شرکایمان به همکاری ادامه دهیم تا مطمئن شویم که این قرارداد در جای خود باقی می‌ماند... قطعاً خواستار این هستیم که اقتصاد ایران قوی‌تر شود و می‌خواهیم شاهد آن باشیم که تمامی مفاد و شروط برجام اجرا شود. انگلستان می‌خواهد پای همه آنها بایستد. از برخی از این مشکلات و سختی‌ها آگاه هستیم و قصد داریم هر کاری را که لازم باشد انجام دهیم تا بتوانیم این مشکلات را حل کنیم... ایران کشوری قایب توجه، مهم و دارای نفوذ است. آرزوی ما این است شاهد آن باشیم که از این نفوذ در شراکت و همراهی با دیگران استفاده شود تا با بحران‌های انسانی مقابله شود و تنش‌های منطقه‌ای کاهش یابد.

ارانت

در مسیر اقدام جهانی اجتناب ناپذیر

حامد حاجی حیدری؛... اگر قرار است پروژه انقلاب اسلامی به هدف خود که اقامه ارزش‌های توحید و عدالت است نائل شود، باید کاری بیش از هدایت نهادهای سیاسی و مدنی در مقیاس ملی انجام داد. امروز نهادهای شبکه‌ای و جهانی هستند که عمده‌ای از سرنوشت فرد فرد ملت‌ها را تعیین می‌کنند و هدایت مسیر عملیات آنها توسط افراد یا دولت‌های ملی بسیار دشوار شده است. در یک نمونه اخیر، اگر دولت ما موفق به سدکردن جاسوسی آشکار و تردیدناپذیر «تلگرام» شود، انجام این مهم در مورد «گوگل» بسیار دشوارتر است، و به روشنی، «گوگل» جاسوس درشت‌تری است؛ با در واقع، درشت‌ترین جاسوس حال حاضر جهان است. در شرایط فعلی، علی‌الاصول دو انتخاب وجود دارد: انتخاب اول، بازگشتن به درون مرزهای ملی مسدودشده و مستحکم‌کردن خطوط دفاعی است که قدری ناممکن و نامطلوب به نظر می‌رسد و انتخاب دیگر، برعهده‌گرفتن فعالانه سهمی از قدرت جهانی در شرف شکل‌گیری و ایفای نقش مکتبی در مقیاس جهانی خواهد بود. یک راه سوم، شاید، تلفیقی باشد که در کوتاه‌مدت، تا حد امکان از همه توان‌های موجود برای تقویت دولت ملی استفاده گردد تا در پناه آن بتوان توان برخورد خود را با نیروهای عظیم جهانی تقویت کنیم و در بلندمدت سهم جهانی خود را ارتقا ببخسیم...

politics@sharghdaily.ir

مطالب ارسالی از طرف خوانندگان، هر پنجشنبه، در صفحه «مخاطبان شرق» منتشر می‌شود. مطالب مخاطبان برای اینکه قابلیت چاپ را در این صفحه داشته باشد، باید همراه نام، مشخصات، شماره تماس نویسنده و تا آنجا که ممکن است به صورت خلاصه با درج عنوان به آدرس

اسطوره‌زدایی از تاریخ مدرن ایران

امیر خوش‌سرور

مفهوم «توسعه» را بر صدر ذهن روشنفکران بازمانده از مشروطه نشاند. و این مهم نه از این‌همانی این دو مفهوم بلکه فراتر از آن از چاره‌ناپذیری «امر واقع» نشئت می‌گرفت؛ چراکه می‌دانیم «مشروطه» عطف بر «قدرت» و «توسعه» عطف بر «دولت» است؛ بنابراین اقدامات دولت مقتدر توسعه‌طلب گرچه واقعی و بهنگام بود؛ اما «طبیعی» نبود؛ در مثل جای مناقشه نیست؛ این «سزاین» تاریخی دستاوردهای متقدم «مشروطه» (= قانون اساسی و مجلس) را به هیچ گرفت و آنچه به ارمغان آورد، صرفاً درد زایمان طبیعی بود. کودک اما در وقت معین چرخید و لاجرم اقتضای تاریخی حکم می‌کرد که در دقیقه ۹۰ برای نجات جان کودک «سزاین» انجام شود که شد. کودک سالم ماند؛ اما مادر نه‌تنها از فواید زایمان طبیعی بی‌بهره ماند؛ بلکه همچنان درد بی‌درمان تیغ برنده جراح را با خود دارد. جناح آسیمه‌سر بورژوازی عظمت‌طلب ایران به دنبال «تیغ برنده جراح» است؛ در این راستا هویت‌زدایی از «مشروطه» از نان شب هم واجب‌تر است.

۳. «تحلیل مشخص از شرایط مشخص» پاشنه‌آشیل خوانش اسطوره‌ای تاریخ است. آرمان‌های جنبش «مشروطه»، زمینه‌های شکست، پیامدهای آن و همچنین رفتار سیاسی روشنفکران بازمانده از آن جنبش گویای این مدعااست. با شکست «مشروطه» و پیامدهای ناگزیر آن روشنفکران بازمانده از آن جنبش چاره را در تقدم «توسعه» بر «مشروطه» یافتند. حضور کیفی روشنفکرانی مانند «محمدعلی فروغی»، «سیدمحمد تدین»، «علی اصغر

politics@sharghdaily.ir ارسال شود. بدیهی است انتخاب متن‌های قابل انتشار، برعهده گروه سیاسی و مدیریت روزنامه خواهد بود؛ اما اسامی همراهان و مخاطبانی که مطالب خود را برای «شرق» ارسال کرده‌اند و موفق نشده‌ایم مطالب‌شان را منتشر کنیم، در همین صفحه ذکر خواهد شد. روزنامه در ویرایش و تلخیص مطالب آزاد است.

حکمت»، «علی اکبر داور»، «علی دشتی»، «سیدحسن تقی‌زاده» و... و حتی «عبدالحسین تیمورتاش» در کنار رضاشاه نه یک تغییر کیفی در انگار‌های آرمانی مشروطه‌خواهان بلکه نتیجه بلافصل «شرایط مشخص» آن روزگار بود. آنها که آرمان‌های بربرادرفته «مشروطه» را به تماشا نشسته بودند و انحطاط تاریخی قاجار را در پس ندانم‌کاری‌های تنها شاه مشروط ایران (احمدشاه) باز می‌یافتند، اقتدار «سردار سپه» را غنیمت شمرند. مشروطه را به توسعه «تقلیل» دادند و از «شکست»، «پیروزی» آفریدند؛ بنابراین در «دوران» رضاشاه هر آنچه در قالب «توسعه» به انجام رسید، حاصل تلاش‌های روشنفکرانی است که بر سر آرمان‌های بربرادرفته مشروطه نشسته بودند و با احساس مسئولیت «بر سر شاخ بُن می‌بریدند»؛ نیم‌نگاهی به سرنوشت اکثریت قریب به اتفاق آنها «یکی داستان است بر آب چشم».

۴. با توجه به آنچه آمد؛ بی‌تردید «مدح» رضاشاه، «قدح» مشروطه، رهبران و روشنفکران آن است. رضاشاه نماد شکست آرمانی ماست؛ رضاشاه هرآنچه هست، «معمار ایران» نیست و نمی‌تواند باشد. باوجوداین اما جزئی از «تاریخ» است. او را باید بر سر جای «اصلی»‌اش در صفحات تاریخ نشاند. نه فرشته، نه شیطان؛ همان جایی که سزاور آن است؛ حُسن تاریخی رضاشاه «خلع‌سلاح»‌اش در قبال روشنفکران بود؛ تدفین شایسته پیکر مومبایی‌شده «رضاشاه» گذار از خوانش اسطوره‌ای تاریخ است.

بوی شکست به مشام می‌رسد

فرهاد خزانی

یک سال از پیروزی حسن روحانی در انتخاباتی سخت و پراشتاب گذشته است. آنچه موجب پیروزی او در این انتخابات شد را می‌توان در دو عامل مهم رقابت دوقطبی و حمایت اصلاح‌طلبی خلاصه کرد. رقابت دوقطبی میان حسن روحانی به‌عنوان یک جریان جدید و به تحول‌خواهی و رقیبش ابراهیم رئیسی به‌عنوان سمبل تفکرات محافظه‌کار انگیزه‌ای قوی برای شرکت در انتخابات محسوب می‌شد. ترس از رأی‌آوردن یک جریان فکری تندرو یا «نه‌گفتن» به آن موجب شد بسیاری از کسانی که در رأی‌دادن تردید داشتند پای صندوق آمده و نقش مهمی را بازی کنند. از سوی دیگر حسن روحانی حمایت اصلاح‌طلبانی را به همراه داشت که دارای اعتباری سیاسی هستند. یک عبارت ساده «تکرار می‌کنم» کافی بود تا بسیاری از کسانی که رئیس دولت یازدهم را هنوز نماینده خط منشی سیاسی خود نمی‌پنداشتند، به وی رأی اعتماد دهند. اما حساسه تکرار نتایج مطلوبی را به همراه نداشته است. چیدمان کابینه اولین چالشی بود که رئیس‌جمهور منتخب با پیامی روشن از آن عبور کرد. مجلسی که با نظر مردم از استیضای چندساله اصولگرایان خارج شده بود، فرصتی مناسب برای ظهور وزاری با اهداف تحول‌خواهی محسوب می‌شد. اما نتیجه انتخاب وزر نه تنها این‌ منظور را محقق نمی‌کرد بلکه سوابق عملکردی آنها نشان می‌داد شعارها با عمل همخوانی نخواهد داشت. انتخاب چهره‌های نزدیک به اصولگرایان مجلس این پیش‌فرض را ایجاد می‌کرد که سهم اصلاح‌طلبان و تکنوکرات‌ها در کابینه به صفر تقلیل یافته است. حضور افرادی از این طیف در مجموعه مدیریتی دفتر ریاست‌جمهوری نیز دلیلی بر این مدعا بوده است. ماجرای عدم حضور بانوان و اهل سنت در جمع وزرا و به خصوص انتخاب وزیر علوم که با بی‌توجهی به نظرات استادان دانشگاه مواجه شد مهر تأیید دیگری بر این استدلال محسوب می‌شود. رفتار دولت در برخورد با اعتراضات دی ماه بسیار نیکوتر از آنچه در ابتدای دولت رخ دم داد، نشان می‌داد اما نکته پنهان این اتفاقات شعارهایی بود که در این جریانات گفته شد. اعتراض به وضعیت اقتصادی حاکم بر جامعه نشان می‌دهد دولتی که در حال گذراندن پنجمین سال مدیریت خود است هنوز نتوانسته شرایط مناسبی را فراهم کند. اما شعار خروج از اصلاح‌طلبی و اصولگرایی زنگ هشداري برای تمام مسئولان محسوب می‌شود. قشر شرکت‌کننده در این اعتراضات عمدتاً از قشر ضعیف جامعه تشکیل می‌شد و حضور گروه‌های متوسط رو به بالا در آن کمرنگ بود. اما نمی‌توان این استدلال را داشت که نظر اقلشاری که در این اعتراضات حضور نداشتند، متفاوت از حاضران است.

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

ادامه از صفحه ۳

خبر «رفع حصر» خلاف بود ارزش تکذیب هم نداشت

یکی از آنها گفت سسی داریم تا پایان سال ۹۶ به حصر خاتمه دهیم و ما آن را به‌عنوان یک قول تلقی کردیم و منتظر بودیم محقق شود. اگر از ابتدا هم مجوزی برای این کار وجود داشته، الان فلسفه وجودی خود را از دست داده است. اگر محصوران تخلفی هم کرده‌اند، هفت سال حصر خانگی برای آنها مجازات بزرگی است و نباید بیش‌ازاین تحت مجازات باشند.

نماینده‌کان ودولتی‌های امیدوار

البته علی‌مطهری تنها کسی نبود که از رفع حصر تا پیش از عید ۹۷ خبر داده بود. اوایل اسفند، «غلامرضا حیدری»، نماینده تهران و عضو کمیته رفع حصر فراکسیون امید، در یوتی‌یو نوشت: «طبق آخرین جلسات و مذاکراتی که با سران محترم قوا و آقای شمخانی داشته‌ایم، استنباط ما این بوده است که کشایش برای ملاقات‌های محصوران ایجاد و ان‌شاءالله تا عید رفع حصر صورت می‌گیرد».

او همچنین در تذکری به رئیس‌جمهوری در جلسه علنی مجلس گفته بود منافع ملی نظام ایجاب می‌کند که رئیس‌جمهور در زمینه رفع حصر آقایان مهدی کروبی و میرحسین موسوی و خانم زهرا رهنورد و رفع محدودیت‌های سیدمحمد خاتمی با مقام معظم رهبری صحبت و تقاضا داشته باشد.

از اصحاب دولت هم، در همان اسفند، سخنگوی دولت در نشست خبری خود گفت: «آرزو می‌کنیم رفع حصر زودتر اتفاق بیفتد؛ به‌ویژه اینکه با حوادث خانوادگی اخیر این حصر به‌نوعی برطرف شد». اشاره محمداقبر نوبخت به درگذشت مادر زهرا رهنورد در اول اسفند بود که باعث شد او و میرحسین موسوی چند ساعتی از حصر خارج شوند. اسحاق جهانگیری، معاون‌اول رئیس‌جمهوری نیز در آخرین جلسه هیئت دولت در سال گذشته، در جمع خبرنگاران درباره رفع حصر گفته بود: «در دبیرخانه شورای‌عالی امنیت ملی اقدامات خوبی صورت گرفته است. برخی این تصور را داشتند که پایان سال ۹۶ تصمیم رفع حصر نهایی شود؛ ولی اتفاقی رخ نداد؛ اما ان‌شاءالله برای سال آینده این مهم هم رخ می‌دهد».

ادامه‌حصردر سال ۹۷

سال ۹۶ تمام شد و رفع حصری صورت نگرفت. در اولین روز سال ۹۷،اولین خبر درباره موضوع حصر را سخنگوی هیئت‌رئیس مجلس اعلام کرد. رهبر نعمتی در گفت‌وگو با ایسنا از تشکیل کمیته‌ای با نظریکی از نهادها برای رفع حصر خبر داد. او گفت: «این کمیته اقدامات خوبی را برای رفع حصر انجام داده بود و کار تا برخی مراحل به خوبی پیش رفته بود. اما اتفاقاتی افتاد که موجب کندشدن این روند شد. به نظر می‌رسد نامهای که آقای کروبی به‌تازگی منتشر کردند، باعث شد وقفه‌ای در این روند ایجاد شود و به اعتقاد من شاید اگر این نامه نبود، کار زودتر به نتیجه می‌رسید. من با برخی اعضای این کمیته ارتباط دارم و بعد از تعطیلات باید با آنها صحبت کنیم و ببینیم کار به چه شکل ادامه می‌یابد».

۱۳ فروردین هم نامهای از سبوی «الیاس حضرتی»، نماینده تهران و رئیس شورای اجرائی حزب اعتماد ملی، خطاب به رئیس‌جمهوری منتشر شد. او با بیان اینکه تصمیم‌گیری در زمینه حصر با اذن مقامات عالی کشور به شورای‌عالی امنیت ملی واگذار شده است، از حسن روحانی به‌عنوان رئیس شورای‌عالی امنیت ملی خواست که به وظیفه قانونی خود در قبال رفع حصر از کروبی، موسوی و رهنورد عمل کند.

مسعود پزشکیان، نایب‌رئیس اول مجلس، هم در گفت‌وگو با ایسنا، رفع حصر را موجب ایجاد وحدت و انسجام ملی دانست و با یادآوری مسئولیت رئیس‌جمهوری به‌عنوان رئیس شورای‌عالی امنیت ملی و وعده‌های ایشان در زمینه رفع حصر، تأکید کرد که روحانی باید کمک کند این گره باز شود.

سوم اردیبهشت نیز نوبخت، سخنگوی دولت، در پاسخ به سؤالی درباره اینکه رفع حصر به کجا رسیده است، گفت: «قطعاً دولت از این وضعیت که آنها در حصر باشند، استقبال نمی‌کند. دولت از خواسته رفع حصر حمایت می‌کند و در این زمینه از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کند. ای کاش جامعه موضوع و تلاش‌های رئیس‌جمهوری را در این زمینه می‌دانست. ما امیدواریم که رسیدن به رفع حصر که در آن شاهد حضور فرزندان انقلاب در جامعه باشیم، نزدیک خواهد بود». این در حالی است یک روز بعد محمدحسین کروبی، فرزند مهدی کروبی، در گفت‌وگو با «اعتماد» گفت: «با اعضای کمیته رفع حصر تماس گرفتم که از اظهارات آقای نوبخت و اقداماتی که دولت تاکنون داشته اظهار بی‌اطلاعی کردند؛ اما امیدواریم این‌بار اقدامی عملی در راستای رفع حصر انجام شود و مثل پنج سال گذشته در حد حرف یا وعده و وعید نباشد».

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۸۱۹۰۴۶۸ – ۸۸۱۹۳۹۷۹

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR